

Open education development concepts

Larysa Petrenko

This work was prepared as part of the implementation of the scientific research topic "Transformation of the professional development of pedagogical and research-pedagogical workers in the conditions of an open university of postgraduate education." In the search for different models of professional development of pedagogical and research-pedagogical workers, it was found that domestic and foreign scientists are increasingly focusing their attention on the feasibility of using electronic educational resources in postgraduate education. At the same time, attention was drawn to the number of terms used by researchers in publications to describe the features of open education: "open university", "open educational resources", "open science", "open teacher", "open initiative", "open educational policy". In essence, each of these definitions is the concept of open education, which the author considers as a multi-vector process of promoting open educational resources, which combines the established tradition of exchanging ideas between educators and the interactive culture of cooperation on the Internet, which is based on free use, customization, improvement and redistribution of educational resources without restrictions, which will make it possible to make education more accessible and effective.

Since the beginning of the 21st century, Ukrainian scientists have completed 56 scientific research works on topics related to the development of open education, which are presented in the appendix to this publication. For each topic, links are provided in the electronic library of the National Academy of Sciences of Ukraine, which can be used to find more than 4,500 publications with highlighted research results.

An analysis of documents adopted at the international level was carried out, in which the powerful potential of open education was revealed, the concepts and strategies of its development were highlighted. Their implementation will contribute to the development of formal, informal and informal education, individualized and flexible learning; will provide free access to materials to a wide range of people using the Internet, will expand the possibilities of reaching and serving hundreds of thousands of education seekers, which increases its significance and organizational value in crisis conditions - pandemics, martial law, emergency situations.

Keywords: open education, concepts, training, educational institutions, professional development, teachers, scientific and pedagogical workers

Концепції розвитку відкритої освіти

Петренко Лариса

Дана робота підготовлена в рамках виконання науково-дослідної теми «Трансформація професійного розвитку педагогічних і науково-педагогічних працівників в умовах відкритого університету післядипломної освіти». У пошуках різних моделей професійного розвитку педагогічних і науково-педагогічних працівників було виявлено, що вітчизняні і зарубіжні вчені все частіше акцентують свою увагу на доцільності використання електронних освітніх ресурсів у післядипломній освіті. Водночас увагу привернула кількість термінів, які використовуються дослідниками в публікаціях для опису особливостей відкритої освіти: «відкритий університет», «відкриті освітні ресурси», «відкрита наука», «відкритий педагог», «відкрита ініціатива», «відкрита освітня політика». По суті кожна із зазначених дефініцій – це концепція відкритої освіти, яку автор розглядає як багатовекторний процес з просування відкритих освітніх ресурсів, який поєднує усталену традицію обміну ідеями між освітянами та інтерактивну культуру співпраці в Інтернеті, в основу якої покладено вільне використання, налаштування, покращення та перерозподіл освітніх ресурсів без обмежень, що дасть можливість зробити освіту доступнішою та ефективнішою.

Українським вченими з початку XXI століття виконано 56 науково дослідних робіт за темами, пов'язаними з розвитком відкритої освіти, які представлено в додатку до цієї публікації. До кожної теми подано посилання в електронній бібліотеці НАПН України, за якими можна знайти більш, ніж 4500 публікацій з висвітленими результатами досліджень.

Здійснено аналіз документів, прийнятих на міжнародному рівні, в яких розкрито потужний потенціал відкритої освіти, висвітлено концепції і стратегії її розвитку. Їх реалізація сприятиме розвитку формальної, неформальної та інформальної освіти, індивідуалізованому і гнучкому навчанню; забезпечить вільний доступ до матеріалів широкому колу людей, що користуються Інтернетом, розширить можливості охоплення та обслуговування сотень тисяч здобувачів освіти, що підвищує її значущість і організаційну цінність в кризових умовах – пандемій, воєнного стану, надзвичайних ситуацій.

Ключові слова: відкрита освіта, концепції, навчання, заклади освіти, професійний розвиток, педагоги, науково-педагогічні працівники

З початку XXI століття можна спостерігати зростаючий в усьому світі інтерес до ідеї впровадження практики відкритої освіти у навчання дітей і дорослих, що відображено у сучасних міжнародних документах. Їх огляд ми вважали за необхідно представити у даному посібнику, який підготовлено в рамках виконання науково-дослідної теми «Трансформація професійного розвитку педагогічних і науково-педагогічних працівників в умовах відкритого університету післядипломної освіти».

Слід зауважити, що поняття «відкритий університет», «відкриті освітні ресурси», «відкрита наука», «відкритий педагог», «відкрита ініціатива», «відкрита освітня політика» у наукових публікаціях пов'язують з дефініцією «відкрита освіта». Кожен з цих концептів (філос. концепт – формулювання, загальне поняття, думка) може бути розвинений у систему поглядів і відобразити оригінальну ідею – концепцію [14]. Отже, відкрита освіта – це набагато більше, ніж публікації у відкритому доступі

або відкритий і безкоштовний доступ до освітніх ресурсів. Низка таких ідей та стратегій висвітлена в документах, прийнятих на міжнародному рівні, які визначають вектор розвитку потужного потенціалу відкритої освіти.

Передусім, доцільно взяти до уваги Кейптаунську декларацію про відкриту освіту, яка була прийнята у вересні 2007 року. В ній сформульовано та обґрунтовано всесвітню ініціативу з просування відкритих освітніх ресурсів. Даним документом було зафіксовано початок нового руху відкритої освіти, яка поєднує усталену традицію обміну ідеями між освітянами та інтерактивну культуру співпраці в Інтернеті. У Декларації зазначається, що ця ініціатива ґрунтується на засадах:

- нової педагогіки, де викладачі та учні створюють, формують та розвивають знання разом, поглиблюючи свої навички та розуміння у міру їх просування;
- переконання, що кожен повинен мати свободу використовувати, налаштовувати, покращувати та перерозподіляти освітні ресурси без обмежень;
- об'єднання у всесвітній рух доступної та ефективної освіти [2].

Учасники наради констатували, що створення багатої всесвітньої колекції відкритих освітніх ресурсів (навчальні матеріали, ліцензовані відкритими ліцензіями; плани уроків, підручники, ігри, програмне забезпечення та ін.), які допомагають вчити та навчатися, зробили освіту доступнішою, особливо для тих, кому бракує таких матеріалів. Зазначений колективний доробок став родючим підґрунтям для цього руху. А також було акцентовано увагу на розвивальній функції відкритої освіти – її сприянні розвитку культури навчання, творіння, обміну і співпраці у швидкозмінному суспільстві знань.

Результатом цієї зустрічі у Кейптауні стали три стратегії:

освітяни та учні: активна участь у створенні, використанні, адаптації та поліпшенні відкритих освітніх ресурсів; запровадженні освітніх практик співпраці, пошуку і творення знань; широкого залучення колег, без чого освіта неможлива, а тому таку діяльність слід всіляко підтримувати і заохочувати;

відкриті освітні ресурси: видання відкритих навчальних матеріалів, які мають ліцензуватися таким чином, щоб дозволяти кожному використання, доопрацювання, переклад, покращення та обмін, що передбачає такий формат їх публікації, який дозволить використання та редагування з урахуванням відмінностей між технічними платформами (при можливості вони також повинні бути доступними для осіб з особливими потребами та для тих, хто ще не має доступу до Інтернету);

відкрита освітня політика: уряди, школи, коледжі, університети та інші заклади освіти мають надавати перевагу відкритій освіті; в ідеалі, освітні ресурси, створені коштом платників податків, повинні бути відкритими освітніми ресурсами; репозиторії навчальних матеріалів необхідно включати у свої колекції та популяризувати відкриті освітні ресурси [2].

У двадцять першому столітті ці стратегії визнані вірними дороговказами на багато років і становлять справжні інвестиції в освіту та навчання. В сучасній Україні вони є механізмом перерозподілу коштів з дорогих підручників на покращення навчання українських здобувачів освіти. Різні аспекти розроблення і впровадження електронних освітніх ресурсів висвітлено в багаточисельних наукових дослідженнях вітчизняних учених: Д. Антонюк, О. Гермак, В. Концедайло, О. Матвійчук-Юдіної, І. Смірної, А. Сухих та інших. Педагоги-дослідники вдосконалюють і створюють нові умови для ширшого доступу та глобального впливу освіти. Їх інноваційні ідеї відображено в дисертаціях, зокрема: використання електронних засобів навчання у формуванні професійної компетентності учнів (А. Кононенко), застосування

інноваційних методик і технологій у формуванні інформаційно-аналітичної компетентності (С. Масліч), створення позитивної мотивації в навчальній діяльності для особистісного та майбутнього професійного зростання техніків-технологів засобами інформаційно-комунікаційних технологій (А. Дундюк), підвищення рівня позитивної мотивації здобувачів освіти до застосування цифрових технологій у професійній діяльності (С. Базиль); розвиток пізнавального інтересу до розроблення та використання ЕОР (І. Смирнова).

На Всесвітньому відкритому конгресі з відкритих освітніх ресурсів, який відбувся з 20 по 22 червня 2012 року в штаб-квартирі ЮНЕСКО в Парижі, була офіційно прийнята Паризька декларація. В ній сформульовано ідею відкритого ліцензування освітніх матеріалів, що фінансуються державою, для громадського користування із закликом до урядів усього світу щодо її втілення в практику розбудови відкритої освіти [10].

У подальшому з нагоди святкування десятої річниці Кейптаунської декларації у березні 2017 року були прийняті нові рекомендації, у яких виділено десять напрямів просування відкритої освіти вперед. У ній зазначається, що викладачі в усьому світі розробляють великий пул освітніх ресурсів в Інтернеті, відкритих та безкоштовних для всіх. Це дає змогу кожній людині на Землі отримати вільний доступ до знань і зробити свій внесок у їх поповнення. Таким чином педагоги «сіють зерна нової педагогіки», де вони разом з учнями «створюють, формують та розвивають знання», поглиблюючи свої навички та розуміння у процесі їхнього просування.

Підсумовуючи десятирічний етап розвитку відкритої освіти, група активістів констатувала народження усталеної традиції обміну ідеями з колегами-педагогами і заснування спільної, інтерактивної культури Інтернету, побудованої на переконанні, що кожен повинен мати свободу використовувати, налаштовувати, покращувати та перерозподіляти освітні ресурси без обмежень. У рамках всесвітніх зусиль це дасть можливість зробити освіту доступнішою та ефективнішою [2].

Упродовж зазначеного десятиріччя відбувся справжній вибух у розробленні електронних освітніх ресурсів, також активізувалась розробка електронних платформ, програмного забезпечення, що уможливило розширення комунікаційних можливостей та сприяло розвитку дистанційного і змішаного навчання. Цей період характеризується зростанням інтересу до питань відкритої освіти в різних країнах, про що свідчать багаточисельні публікації як зарубіжних (наприклад, D. N. Ocholla, L. Ocholla, N P. Franchuk, T. V. Prydacha, L. Havemann, G. Mega), так і вітчизняних (В. Биков, М. Лещенко, О. Овчарук, В. Олійник, О. Спірін та ін.) учених.

Аналіз наукових тем, які виконувались у науково-дослідних інститутах НАПН України, засвідчив, що з початку 2007 року наукові колективи виконали 56 науково-дослідних робіт, спрямованих на вивчення різних аспектів проблеми розвитку відкритої освіти в Україні. За даними електронної бібліотеки НАПН України, отримані ними наукові результати опубліковано в більш ніж 4500 публікаціях (монографії, посібники, методичні рекомендації, статті, матеріали конференцій тощо). Більшість цих публікацій мають прикладний характер і можуть бути використані в роботі педагогів різних закладів освіти (школи, заклади професійної (професійно-технічної) освіти, заклади фахової передвищої освіти) та науково-педагогічних працівників вищих закладів освіти. Список науково-дослідних робіт подано у додатку 1 з посиланнями на їх URL.

Принципи відкритої освіти впроваджуються у різних навчальних закладах – від дошкільних до університетських, що супроводжується модернізацією освітнього

процесу, приведенням його у відповідність до сучасних досягнень науково-технічного прогресу. Нині здійснюється активний пошук наукових підходів, моделей, форм і методів, а також методик і технологій використання електронних систем відкритого доступу, з їх подальшим впровадженням у практику навчання і професійного розвитку педагогічних і науково-педагогічних працівників. Вітчизняними вченими (В. Биков, М. Жалдак, Л. Карташова, Л. Лупаренко, А. Манако, Л. Панченко, С. Семеріков, Т. Сорочан, О. Співаковський, О. Спірін, С. Іванова, А. Яцишин) приділяють значну увагу розробленню теоретико-методологічних засад проектування інформаційно-освітнього середовища відкритої освіти, вивченню відкритих електронних науково-освітніх систем. В останні роки українська педагогічна спільнота стала не тільки свідком, але і активним учасником, а в багатьох випадках і співавторами розробок електронних освітніх ресурсів для забезпечення інформаційної підтримки освіти й науки.

Широкого розповсюдження отримали відкриті журнальні системи (OJS), які користуються великою популярністю не тільки серед учених, але і серед педагогів-практиків для здійснення пошуку і опрацювання емпіричних даних; публікації та індексування повних текстів наукових матеріалів; оцінювання публікаційної активності дослідників та рівня ефективності їх наукової діяльності [15].

У 2012 році ЮНЕСКО/COL's було розроблено низку керівних принципів політики впровадження і стандартизації відкритих освітніх ресурсів у вищій освіті [5], спрямованої на заохочення урядів до розроблення, використання і вимірювання їх впливу на якість вищої освіти [11]. Результати вивчення міжнародних нормативно-правових документів, аналізу наукових праць свідчать про те, що найбільш розповсюдженими формами відкритості вважаються і доволі часто обговорюються в наукових і експертних колах такі ініціативи, як: відкриті освітні ресурси, відкритий доступ, відкритий похідний код і масові відкриті онлайн-курси [8]. Схарактеризуємо ці ініціативи.

Відкритий доступ, зазвичай, відноситься до наукових статей, які є у вільному і відкритому доступі для читання, рецензування, створення і розповсюдження похідних робіт. Для досягнення відкритості впроваджуються дві основні стратегії, які доповнюють одна одну: перша – самоархівування (автори роблять свої статті доступними в цифровому форматі через Інтернет на особистих або університетських або відомчих веб-сайтах); друга – журнали відкритого доступу (автори зберігають за собою авторські права на свою роботу), в яких статті доступні усім читачам безкоштовно відразу після їх публікації.

Відкриті освітні ресурси – це будь-які освітні ресурси (навчальні програми, навчальні матеріали, підручники, карти, відео, мультимедійні додатки, підкасти тощо, призначені для використання в освітньому процесі), які знаходяться у відкритому доступі для використання викладачами і студентами без необхідності сплачувати роялті або ліцензійні збори [1]. Сьогодні існує достатньо багато різних варіантів відкритих освітніх ресурсів: навчальні об'єкти, які використовуються багатократно (у вигляді невеликих автономних ресурсів) – змішуються і комбінуються для формування більш крупних частин контенту або у вигляді крупних модулів курсу; лабораторні роботи, колекції, журнали і інструменти, моделі тощо. Ці матеріали вважаються відкритими, якщо випущені під відкритою ліцензією, наприклад, Creative Commons [11].

Масові відкриті онлайн курси (МООК) – це тією чи іншою мірою масова модель надання освітніх послуг, де теоретично немає обмежень по набору. Ця модель відкрита тому, що дозволяє будь-кому брати участь, як правило, безкоштовно. Ця модель

доступна онлайн, при цьому навчання, зазвичай, відбувається через Інтернет, а курс, побудований навколо цілей навчання в певній галузі [3]. Визначення МООК, зазвичай, вказує на відкритість щодо можливості здобувачів освіти отримувати доступ до контенту через веб-платформи. Під відкритістю також розуміється вартість використання відкритого програмного забезпечення або співробітництво суб'єктів освітнього процесу [6]. Розрізняють два різних типи МООК з точки зору теорії, формату і структури, що лежить в їх основі: сМООК (або коннективістські МООК) та хМООК («х» адаптовано з MITx та edX). Вони мають деякі спільні риси, але явно відрізняються щодо їхньої теорії навчання та педагогічної моделі, зокрема, різних способів соціальної взаємодії під час курсового навчання. Також вони різняться концепцією відкритості: сМООК особливу увагу приділяють автономії слухача курсів, взаємному навчанню та соціальним мережам; хМООК засновані на моделі, орієнтованій на наставника за принципом реалізації відносин «один до багатьох» [9]. У хМООК поняття «відкритий» не обов'язково відноситься до відкритого контенту або навіть до відкритого доступу, але може означати лише «безкоштовний» [4] (з опцією плати за сертифікацію).

Таким чином, відкритість сприяє створенню більш демократичної та конкурентоспроможної системи освіти, зокрема вищої, яка здатна покращити доступ більш широких верств населення до освітніх послуг, розроблених та локалізованих за регіональним принципом відповідно до місцевих умов, а також посилити інтеграцію освіти у повсякденне життя в рамках навчання упродовж усього життя. Безумовно, відкритість сприяє неформальному, індивідуалізованому, гнучкому навчанню. Крім цього, вільний доступ до матеріалів широкого кола людей, що користуються Інтернетом, розширює можливості охоплення та обслуговування сотень тисяч здобувачів освіти. Відкритість змінює природу освіти, що підвищує її значущість і організаційну цінність для закладів освіти, зокрема для вищої і післядипломної, сприяє їх позитивному розвитку [11].

Слід акцентувати увагу на тому, що саме у контексті відкритої освіти нині розглядається реалізація принципу «навчання упродовж життя». Її розглядають як ключове завдання і визнаний на міжнародному рівні інструмент для подолання глобальних викликів і досягнення Цілей сталого розвитку [13]. Саміт лідерів відкритої освіти у Парижі (грудень, 2018 р.), організований Міжнародною радою з відкритої і дистанційної освіти та Консорціумом відкритої освіти за підтримки Міністерств вищої освіти, досліджень та інновацій, Національної освіти та молоді Франції, був недвозначним у підтримці потенціалу відкритої освіти і практики для досягнення Цілей сталого розвитку Організації Об'єднаних Націй, зокрема, Цілі 4. Така однозначна підтримка відкритої освіти, на думку S. Naidu, базується на її основному призначенні – відкритому доступі до освітніх можливостей та прийнятті стратегій відкритого навчання [7]. Адже відкритий доступ до освіти – це можливість участі в офіційному навчальному процесі, незважаючи на існуючі перешкоди (відсутність кваліфікації та неплатоспроможність), а також задоволення потреб тих, хто мешкає у труднодоступній місцевості, або має складні умови роботи. Це можуть бути особи, які здобувають творчу професію і не мають можливості відвідувати традиційні заняття, що може створити різні проблеми для розвитку особистості.

На розвиток відкритої освіти спрямовано Рекомендації щодо відкритих освітніх ресурсів, прийняті Генеральною конференцією Організації Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури (ЮНЕСКО), яка відбулася з 12 по 27 листопада 2019 р. [12]. Ними передбачається використання основних положень зазначених Рекомендацій для прийняття державами-членами відповідних заходів, спрямованих на розвиток

відкритої освіти, включаючи будь-які законодавчі акти. Основними цілями і завданнями на найближчі роки учасники Генеральної конференції ООН вбачають у:

досягненні Цілей сталого розвитку (ціль 4) шляхом реалізації стійких інвестиційних та освітніх дій, створення, управління, регулярне оновлення, забезпечення інклюзивного і справедливого доступу та ефективного використання високоякісних освітніх і дослідницьких матеріалів і програм навчання;

застосуванні відкритих ліцензій на навчальні матеріали, що відкриває істотні можливості для більш ефективного створення, доступу, повторного використання і призначення, адаптації, перерозподілу, управління та забезпечення якості. Це уможлиблює їх використання без обмеження для перекладу, адаптації до різних навчальних і культурних контекстів, розробки нових матеріалів з урахуванням гендерних аспектів, а також для створення альтернативних і доступних форматів, призначених тим, хто має особисті освітні потреби;

розумному застосуванні відкритих освітніх ресурсів у поєднанні з окремими педагогічними методиками, що надасть змогу забезпечити більш широкий спектр освітніх інновацій для залучення педагогів до професійного розвитку, активної участі у творчому процесі зі створення контенту;

регіональному та глобальному співробітництві та інформаційно-просвітницькій діяльності у сфері створення, доступу, повторного використання, адаптації, перерозподілу та оцінюванні відкритих освітніх ресурсів, оптимізації власних інвестицій у створення освітнього та дослідницького контенту, інфраструктури та управління ІКТ таким чином, щоб вони могли реалізувати свою національну політику в галузі освіти.

Для реалізації цих завдань окреслено напрями діяльності:

нарощування потенціалу зацікавлених сторін у сфері створення, доступу, повторного використання, адаптації та перерозподілу відкритих освітніх ресурсів;

розробка допоміжної політики;

заохочення ефективного, інклюзивного та справедливого доступу до якісних відкритих освітніх ресурсів;

сприяння створенню сталих моделей відкритих освітніх ресурсів;

сприяння до розвитку міжнародного співробітництва.

Підсумовуючи зазначимо, що відкрита освіта – це багатовекторний процес з просування відкритих освітніх ресурсів, який поєднує усталену традицію обміну ідеями між освітянами та інтерактивну культуру співпраці в Інтернеті, в основу якої покладено вільне використання, налаштування, покращення та перерозподіл освітніх ресурсів без обмежень, що дасть можливість зробити освіту доступнішою та ефективнішою. З огляду на потужний потенціал відкритої освіти на міжнародному рівні розроблено і прийнято концепції і стратегії її розвитку, реалізація яких сприятиме неформальному, індивідуалізованому, гнучкому навчанню; забезпечить вільний доступ до матеріалів широкого кола людей, що користуються Інтернетом, розширить можливості охоплення та обслуговування сотень тисяч здобувачів освіти, що підвищує її значущість і організаційну цінність в кризових умовах – пандемій, воєнного стану, надзвичайних ситуацій. Відкрита освіта нині є визнаним на міжнародному рівні інструментом для подолання глобальних викликів і досягнення Цілей сталого розвитку.

Література

1. Butcher, N. (2011). A Basic Guide to Open Educational Resources (OER). The Commonwealth of Learning. URL: <http://www.unesco.org/new/en/communication-and-information/resources/publications-and-communication-materials/publications/full-list/a-basic-guide-to-open-educational-resources-oer/>
2. Cape Town Open Education Declaration (2018). URL: [Read the Declaration – Cape Town Open Education Declaration \(capetowndeclaration.org\)](http://capetowndeclaration.org)
3. Educause (2013). 7 things you should know about MOOCS II. Retrieved from <http://www.educause.edu/library/resources/7-things-you-should-know-about-moocs-ii>.
4. Johnson, L., Adams Becker, S., Cummins, M., Estrada, V., Freeman, A., and Ludgate, H. (2013). NMC Horizon Report: 2013 Higher Education Edition. Austin, Texas: The New Media Consortium
5. Knox, J. (2013). The limitations of access alone: Moving towards open processes in education technology. Open Praxis, vol. 5 issue 1, January–March 2013, pp. 21–29.
6. Mundy, D., and Gaskell, C. (2013). Dimensions of openness in MOOC environments. Retrieved from <http://www.srhe.ac.uk/conference2013/abstracts/0207.pdf>
7. Naidu S. (2019) The idea of open education, Distance Education, 40:1, 1-4, DOI: [10.1080/01587919.2018.1564622](https://doi.org/10.1080/01587919.2018.1564622)
8. Olcott Jnr, D. (2013). Access under siege: Are the gains of open education keeping pace with the growing barriers to university access? Open Praxis, vol. 5, issue 1, January–March 2013, pp. 15–20.
9. Rodriguez, O. (2013). The concept of openness behind c and x-MOOCs (Massive Open Online Courses). Open Praxis, vol. 5 issue 1, January–March 2013, pp. 67–73.
10. The Paris OER Declaration 2012. URL: [The Paris OER Declaration 2012 \(unesco.org\)](http://unesco.org).
11. UNESCO Institute for Information Technologies in Education. Neil Butcher and Sarah Hoosen. How Openness Impacts on Higher Education. Policy Brief. 2014. 12 c. URL: [How openness impacts on higher education – UNESCO Digital Library](http://unesco.org).
12. UNESCO Recommendation on Open Science. 2021. Document code: SC-PCB-SPP/2021/OS/URO. 34 p.
13. UNESCO. Institute for Lifelong Learning (UIL): annual report, 2021. UNESCO Institute for Lifelong Learning [1170]. UIL/2022/PI/H/1. 46 p.
14. Енциклопедія сучасної України. URL: [Концепція — Енциклопедія Сучасної України \(esu.com.ua\)](http://esu.com.ua).
15. Лупаренко Л.А. Використання електронних систем відкритого доступу у процесі навчання і професійного розвитку вчителів. Освітній дискурс. 2021. Вип. 37(10). URL: <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/36397>

For reference: L. Petrenko (2022). Concepts of development of open education. Preprint 08.22.2022.

Результати аналізу науково-дослідних тем наукових установ НАПН України, спрямованих на реалізацію концепцій відкритої освіти в практику діяльності вітчизняних закладів освіти (за даними електронної бібліотеки НАПН України)

Джерело: розробка автора

№№ з/п	Тема науково-дослідної роботи, державний номер реєстрації	Роки виконання	Наукова установа	Посилання в електронній бібліотеці НАПН України
1.	Реалізація особистісно орієнтованого навчання у профільній школі з використанням інформаційних технологій, 0107U000139	2007-2009	Інститут педагогіки	Перегляд за Науковою темою - (iitta.gov.ua)
2.	Організаційно-педагогічні основи створення електронних підручників для середньої загальноосвітньої 12-річної школи, 0107U000161	2007-2009	Інститут педагогіки	Перегляд за Науковою темою - (iitta.gov.ua)
3.	Науково-методичні засади відбору і реалізації змісту навчання інформатики в класах інформаційно-технологічного профілю, 0108U000268	2008-2011	Інститут педагогіки	Перегляд за Науковою темою - (iitta.gov.ua)
4.	Психологічні засади ефективності дистанційного навчання, 0108U00309	2008-2011	Інститут психології	Перегляд за Науковою темою - (iitta.gov.ua)
5.	Інформаційні та комунікаційні технології навчання в системі загальної середньої освіти зарубіжних країн, 0108U000774	2008-2010	Інститут інформаційних технологій і засобів навчання	Перегляд за Науковою темою - (iitta.gov.ua)
6.	Науково-методичні засади організації середовища дистанційного навчання в середніх загальноосвітніх навчальних закладах, 0109U000175	2009-2011	Інститут інформаційних технологій і засобів навчання	Перегляд за Науковою темою - (iitta.gov.ua)
7.	Науково-організаційні засади забезпечення функціонування інформаційного простору бібліотек, наукових і навчальних закладів АПН України, 0109U000234	2009-2011	Інститут інформаційних технологій і засобів навчання	Перегляд за Науковою темою - (iitta.gov.ua)

8.	Науково-методичні засади застосування комп'ютерно-орієнтованих засобів у навчанні предметів природничого циклу в профільній школі, 0109U000235	2009-2011	Інститут інформаційних технологій і засобів навчання	Перегляд за Науковою темою - (iitta.gov.ua)
9.	Науково-методичне забезпечення інформаційної системи планування наукових досліджень в Академії педагогічних наук України на базі мережі Інтернет, 0109U002139	2009-2011	Інститут інформаційних технологій і засобів навчання	Перегляд за Науковою темою - (iitta.gov.ua)
10.	Інформаційно-аналітичне забезпечення модернізації професійно-технічної освіти в умовах ринку праці, 0109U001192	2009-2012	Інститут професійно-технічної освіти	Перегляд за Науковою темою - (iitta.gov.ua)
11.	Дидактичні основи створення аудіовізуальних електронних засобів для середньої загальноосвітньої школи, 0110U001201	2010-2012	Інститут педагогіки	Перегляд за Науковою темою - (iitta.gov.ua)
12.	Теоретичні та науково-практичні аспекти створення інтегрованого галузевого інформаційного ресурсу в Державній науково-педагогічній бібліотеці України ім. В. О. Сухомлинського, 0111U002291	2011-2013	ДНБ України ім. В. О. Сухомлинського	Перегляд за Науковою темою - (iitta.gov.ua)
13.	Інформаційно-технологічне забезпечення професійної підготовки сучасного вчителя, 0111U000188	2011-2013	Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих	Перегляд за Науковою темою - (iitta.gov.ua)
14.	Формування інформаційно-комунікаційних компетентностей учнів у контексті євроінтеграційних процесів в освіті, 0111U001179	2011-2013	Інститут інформаційних технологій і засобів навчання	Перегляд за Науковою темою - (iitta.gov.ua)
15.	Методичні основи створення підручника нового покоління для професійно-технічних навчальних закладів, 0111U002506	2011-2014	Інститут професійно-технічної освіти	Перегляд за Науковою темою - (iitta.gov.ua)
16.	Наукова організація інформаційної діяльності	2012-2014	ДНБ України ім. В. О. Сухомлинського	Перегляд за Науковою

	галузевого бібліотечного комплексу Державної науково-педагогічної бібліотеки України ім. В. О. Сухомлинського,			темою - (iitta.gov.ua)
17.	Система психолого-педагогічних вимог для засобів інформаційно-комунікаційних технологій навчального призначення, 0112U000281	2012-2014	Інститут інформаційних технологій і засобів навчання	Перегляд за Науковою темою - (iitta.gov.ua)
18.	Методологія проектування мережі ресурсних центрів дистанційної освіти загальноосвітніх навчальних закладів, 0112U000279	2012-2014	Інститут інформаційних технологій і засобів навчання	Перегляд за Науковою темою - (iitta.gov.ua)
19.	Модернізація шкільного навчального експерименту на основі Інтернет-орієнтованих педагогічних технологій, 0112U000280	2012-2014	Інститут інформаційних технологій і засобів навчання	Перегляд за Науковою темою - (iitta.gov.ua)
20.	Методологія інформатизації наукової і управлінської діяльності установ НАПН України на основі веб-технологій, 0112U000282	2012-2014	Інститут інформаційних технологій і засобів навчання	Перегляд за Науковою темою - (iitta.gov.ua)
21.	Система науково-організаційного і технологічного забезпечення розвитку мережі електронних бібліотек установ НАПН України, 0112U000283	2012-2014	Інститут інформаційних технологій і засобів навчання	Перегляд за Науковою темою - (iitta.gov.ua)
22.	Інтелектуальний розвиток дорослих у віртуальному освітньому просторі, 0112U000304	2012-2015	Інститут психології	Перегляд за Науковою темою - (iitta.gov.ua)
23.	Методологічні проблеми трансформації комунікативної компетентності психолога в інформаційному суспільстві, 0112U001456	2012-2014	Інститут психології	Перегляд за Науковою темою - (iitta.gov.ua)
24.	Розвиток інформаційно-аналітичної компетентності педагогічних працівників професійно-технічних навчальних закладів, 0113U000155	2013-2015	Інститут професійно-технічної освіти	Перегляд за Науковою темою - (iitta.gov.ua)
25.	Оцінювання інформаційно-	2014-2016	Інститут	Перегляд за

	комунікаційної компетентності суб'єктів навчального процесу системи загальної середньої освіти в умовах інтеграції України до європейського освітнього простору, 0114U002196		інформаційних технологій і засобів навчання	Науковою темою - (iitta.gov.ua)
26.	Модернізація науково-інформаційної діяльності провідних книгозбірень мережі освітянських бібліотек МОН України та НАПН України, 0115U002128	2015-2016	ДНБ України ім. В. О. Сухомлинського	Перегляд за Науковою темою - (iitta.gov.ua)
27.	Методологія формування хмаро орієнтовного навчально-наукового середовища педагогічного навчального закладу, 0115U002231	2015-2017	Інститут інформаційних технологій і засобів навчання	Перегляд за Науковою темою - (iitta.gov.ua)
28.	Формування інформаційно-освітнього середовища навчання старшокласників на основі технологій електронних соціальних мереж, 0115U002232	2015-2017	Інститут інформаційних технологій і засобів навчання	Перегляд за Науковою темою - (iitta.gov.ua)
29.	Методологія педагогічного проектування комп'ютерно орієнтованого середовища навчання предметів природничо-математичного циклу в старшій школі, 0115U002233	2015-2017	Інститут інформаційних технологій і засобів навчання	Перегляд за Науковою темою - (iitta.gov.ua)
30.	Система інформаційно-аналітичної підтримки педагогічних досліджень на основі електронних систем відкритого доступу, 0115U002234	2015-2017	Інститут інформаційних технологій і засобів навчання	Перегляд за Науковою темою - (iitta.gov.ua)
31.	Науково-методичне забезпечення поглибленого навчання інформатики в основній школі, 0115U003077	2015-2017	Інститут педагогіки	Перегляд за Науковою темою - (iitta.gov.ua)
32.	Проектування інформаційно-освітнього середовища професійно-технічних навчальних закладів, 0115U002085	2015-2017	Інститут професійно-технічної освіти	Перегляд за Науковою темою - (iitta.gov.ua)
33.	Теоретико-методичні основи використання мобільних	2016-2018	Інститут інформаційних	Перегляд за Науковою

	інформаційно-комунікаційних технологій у навчанні, 0116U001867		технологій і засобів навчання	темою - (iitta.gov.ua)
34.	Розвиток суб'єктної активності дорослих у віртуальному просторі, 0116U004809	2016-2018	Інститут психології	Перегляд за Науковою темою - (iitta.gov.ua)
35.	Методичні основи дистанційного навчання кваліфікованих робітників у професійно-технічних навчальних закладах, 0116U003592	2016-2018	Інститут професійно-технічної освіти	Перегляд за Науковою темою - (iitta.gov.ua)
36.	Науково-методичне забезпечення проектування і створення засобів інформаційно-комунікаційних технологій для діагностування обдарованості дітей та молоді, 0116U000695	2016-2018	Інститут обдарованої дитини	Перегляд за Науковою темою - (iitta.gov.ua)
37.	Теоретичні та методичні основи застосування технологій навчання в системі відкритої післядипломної освіти, 0116U004868	2016-2018	Університет менеджменту освіти	Перегляд за Науковою темою - (iitta.gov.ua)
38.	Науково-інформаційний супровід освітньої галузі в умовах євроінтеграційних та поглиблених процесів, 0117U004803	2017-2019	ДНБ України ім. В. О. Сухомлинського	Перегляд за Науковою темою - (iitta.gov.ua)
39.	Розвиток інформаційно-комунікаційної компетентності вчителів в умовах хмаро орієнтованого навчального середовища, 0117U000198	2017-2019	Інститут інформаційних технологій і засобів навчання	Перегляд за Науковою темою - (iitta.gov.ua)
40.	Хмарні технології у навчанні майбутніх вчителів інформатики, 0117U001063	2017-2019	Інститут інформаційних технологій і засобів навчання	Перегляд за Науковою темою - (iitta.gov.ua)
41.	Медіапсихологічні засоби профілактики та подолання наслідків деструктивних інформаційних впливів на дітей та молодь, № 0117U000195	2017-2019	Інститут соціальної та політичної психології	Перегляд за Науковою темою - (iitta.gov.ua)
42.	Інформаційно-технологічне забезпечення розвитку академічної обдарованості	2017-2019	Інститут обдарованої дитини	Перегляд за Науковою темою -

	учнів ліцеїв на засадах синергетики, 0118U000252			 (iitta.gov.ua)
43.	Методика використання відкритих електронних науково-освітніх систем для розвитку інформаційно-дослідницької компетентності наукових і науково-педагогічних працівників, 0118U003159	2018-2020	Інститут інформаційних технологій і засобів навчання	Перегляд за Науковою темою - (iitta.gov.ua)
44.	Система комп'ютерного моделювання пізнавальних завдань для формування компетентностей учнів з природничо-математичних предметів, 0118U003160	2018-2020	Інститут інформаційних технологій і засобів навчання	Перегляд за Науковою темою - (iitta.gov.ua)
45.	Адаптивна хмаро орієнтована система навчання та професійного розвитку вчителів закладів загальної середньої освіти, 0118U003161	2018-2020	Інститут інформаційних технологій і засобів навчання	Перегляд за Науковою темою - (iitta.gov.ua)
46.	Методика компетентісно орієнтованого навчання інформатики в ліцеї на рівні стандарту, 0118U003353	2018-2020	Інститут педагогіки	Перегляд за Науковою темою - (iitta.gov.ua)
47.	Науково-методичне забезпечення соціально-психологічної адаптації обдарованих учнів в умовах інформаційно-освітнього середовища закладів загальної середньої освіти, 0119U100175	2019-2021	Інститут обдарованої дитини	Перегляд за Науковою темою - (iitta.gov.ua)
48.	Інформаційні ресурси освітянських бібліотек у розвитку педагогіки, психології та освіти, 0120U002094	2020-2022	ДНБ України ім. В. О. Сухомлинського	Перегляд за Науковою темою - (iitta.gov.ua)
49.	Розвиток інформаційно-цифрового навчального середовища української школи, 0120U100193	2020-2022	Інститут цифровізації освіти	Перегляд за Науковою темою - (iitta.gov.ua)
50.	Інноваційні психологічні засоби розвитку медіаосвіти в Україні, 0120U000156	2020-2022	Інститут соціальної та політичної психології	Перегляд за Науковою темою - (iitta.gov.ua)
51.	Трансформація професійного розвитку педагогічних і науково-педагогічних	2020-2025	Університет менеджменту освіти	Перегляд за Науковою темою -

	працівників в умовах відкритого університету післядипломної освіти, 0120U104637			 (iitta.gov.ua)
52.	Методика використання інформаційно-цифрових технологій для оцінювання результативності педагогічних досліджень, 0121U107615	2021-2023	Інститут цифровізації освіти	Перегляд за Науковою темою - (iitta.gov.ua)
53.	Методологія використання хмаро орієнтованих систем відкритої науки у закладах освіти, 0121U107673	2021-2023	Інститут цифровізації освіти	Перегляд за Науковою темою - (iitta.gov.ua)
54.	Проектування навчального середовища з використанням засобів доповненої та віртуальної реальності в закладах загальної середньої освіти, 0121U107689	2021-2023	Інститут цифровізації освіти	Перегляд за Науковою темою - (iitta.gov.ua)
55.	Проектування і технологічне забезпечення функціонування відкритої Інтернет-платформи «Українська електронна енциклопедія освіти», 0121U108134	2021-2023	Інститут цифровізації освіти	Перегляд за Науковою темою - (iitta.gov.ua)
56.	Критерії та показники оцінювання якості освітнього цифрового контенту з доповненою реальністю, 0122U001518	2021-2022	Інститут цифровізації освіти	Перегляд за Науковою темою - (iitta.gov.ua)

For reference: L. Petrenko (2022). Concepts of development of open education. Preprint 08.22.2022.